

УДК 895.7-3:396

DOI <https://doi.org/10.32782/2412-933X/2026-XXVI-12>

ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ ОБРАЗУ «НОВОЇ ЖІНКИ» У КОРЕЙСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Кінджибала Оксана

доктор філософії, доцент кафедри мов і літератур

Далекого Сходу та Південно-Східної Азії

Навчально-науковий інститут філології Київського національного університету

імені Тараса Шевченка

ORCID ID: 0000-0003-1754-8083

Шмідт Ксенія

здобувач вищої освіти кафедри мов і літератур

Далекого Сходу та Південно-Східної Азії

Навчально-науковий інститут філології Київського національного університету

імені Тараса Шевченка

ORCID ID: 0009-0009-8443-6103

Роль жінки у суспільстві, її образ у літературі та проблеми нерівності або утисків у соціумі – питання, які є актуальними для сьогодення і потребують детального дослідження та ґрунтовного аналізу. У статті було зосереджено увагу на аналізі питань та прикладів творів сучасної корейської літератури, у яких ці піднімаються. Розглянуто етапність видозміни ролі жінки у корейському суспільстві та літературі. Було доведено, що завдяки впливу західного світу у культурі Південної Кореї почав формуватися феномен «Нової жінки». Цей феномен кардинально змінив сприйняття жінки в корейському суспільстві та поширення її образу в літературі, завдяки такому впливу жінки почали отримувати освіту, роботу та публікувати твори під своїми власними іменами. Авторами дослідження також було здійснено спробу аналізу розвитку феміністської гілки літератури у Південній Кореї на підставі поширення рухів за права жінок. У результаті теоретичного аналізу було підведено підсумок про значну зміну ролі жінки в корейському суспільстві та про використання образу жінки у літературі, як способу розповсюдити соціальну проблему – утиски та знецінення жінок протягом століть. У ході дослідження вдалося зрозуміти, що образ жінки зазнав значних змін: раніше персонаж легенд та міфів, який не існував, як окрема особистість, згодом власність чоловіка; «жінки для втіхи» у часи японської окупації, і лише у ХХ столітті – початок боротьби та трансформація у «Нову жінку», що не боїть змін, власних висловлювань та жадає свободи. Також було проаналізовано вплив формування феміністської літератури та, загалом, творів, написаних жінками, на свідомість соціуму та його розвиток у сучасному світі.

Ключові слова: сучасна корейська література, жіночий образ, етапність, формування образу.

Kindzhibala Oksana

Doctor of Philosophy, Associate Professor at the Department of Far Eastern and Southeast Asian Languages and Literatures
Educational and Scientific Institute of Philology Taras Shevchenko National University of Kyiv

Shmidt Ksenia

Higher Education Applicant at the Department of Far Eastern and Southeast Asian Languages and Literatures
Educational and Scientific Institute of Philology Taras Shevchenko National University of Kyiv

FEATURES OF THE FORMATION OF THE “NEW WOMAN” IMAGE IN KOREAN LITERATURE

The role of women in society, their representation in literature, and the issues of inequality and oppression within the social sphere remain highly relevant today and require thorough research and in-depth analysis. This article focuses on the examination of key issues and selected works of contemporary Korean literature in which these themes are addressed. Particular attention is paid to the staged transformation of women’s roles in Korean society and literature. It is demonstrated that, under the influence of Western culture, the phenomenon of the “New Woman” began to emerge in South Korean society. This phenomenon fundamentally transformed the perception of women within Korean society as well as the representation of female figures in literature. As a result of these influences, women gained access to education and employment and began publishing literary works under their own names. The study also attempts to analyze the development of feminist literature in South Korea in connection with the spread of women’s rights movements. The theoretical analysis leads to the conclusion that there has been a significant transformation in the role of women in Korean society and in the use of female imagery in literature as a means of articulating pressing social issues, particularly the oppression and marginalization of women over centuries. The study reveals that the image of women has undergone substantial changes: from mythical and legendary figures lacking individual identity, to objects of male ownership, to “comfort women” during the period of Japanese occupation, and finally, in the twentieth century, to the emergence of resistance and the transformation into the “New Woman”—a figure unafraid of change, self-expression, and the pursuit of freedom.

Furthermore, the impact of the formation of feminist literature and, more broadly, works authored by women on social consciousness and its development in the contemporary world is examined.

Key words: *modern Korean literature, female image, stages, image formation.*

Вступ. Протягом останніх років все більше висвітлення отримують питання, що стосуються ролі жінки у суспільстві та її соціального статусу. Такий загальновідомий рух, як фемінізм, значно впливає на поширення подібних тем у соціумі та у різних культурних сферах. Жінки більше не бояться висловлювати свою думку, відкрито виступати проти патріархального суспільства та оприлюднювати справжнє ставлення до них, яке виражається приниженнями, побоями та знущаннями. Ще не так давно жінка вважалася людиною другого сорту, яка повинна була лише доглядати за господарством та виховувати дітей. Більше того, вона не мала ніякого права на освіту, на вибір, на фінансову незалежність. Так, у багатьох творах ранньої корейської літератури жінка просто більше не існувала після народження дитини, вона була непотрібна і часто навіть і не згадувалася, адже її основна функція, її роль, мета її життя була виконана. Проте часи змінюються, тому поступово змінилося і становище жінок. Адже тепер вони готові не мовчати й сміливо відстоювати свої права. У багатьох країнах, а особливо в Південній Кореї, видаються літературні твори, написані авторками-феміністками, які розповідають про тяготи жіночої долі, про

усі знуцання та несправедливе ставлення. Серед них можна виділити такі відомі на весь світ твори, як: Чо Намчжу «Кім Джійон, 1982 року народження», Кім Ідим «Кровні сестри», На Хьосок «Нора» тощо. Саме завдяки цим та багатьом іншим працям, якими за останні століття збагатилася корейська література, ми маємо змогу дослідити образ та роль жінки у корейському суспільстві, а також спостерігати за формуванням феномену «Нової жінки».

Метою дослідження є аналіз ролі жінки у корейському суспільстві та культові жіночі образи творів сучасної корейської літератури ХХ–ХХІ століть, що вплинули на зміну свідомості корейського соціуму, для вирішення мети було поставлено **завдання**: дослідити зміни значущості жінки в корейському суспільстві крізь призму часу, проаналізувати наукові роботи, що мали на меті висвітлити проблематику цієї теми та розглянути становлення феномену «Нової жінки» в корейській літературі.

Методи та методики дослідження. Дослідження цієї теми потребувало використання теоретичних методів: аналіз наукової літератури, що піднімає тему ролі жінки в корейському суспільстві; конкретизація та виокремлення проблем соціального контексту у вибраних творах корейської літератури та емпіричних – перекладацький аналіз; аналіз змісту літературних творів для визначення їх проблематики, порівняння схожості тем у вибраних для дослідження творах.

Результати та дискусії. До кінця ХVІІІ – початку ХІХ століть жінка в корейському суспільстві, як вже згадувалося раніше, відігравала роль лише порядної господині. Для корейців того часу ідеальною жінкою була лише та, яка могла добре доглянути за господарством, чоловіком, виховати дітей та в жодному разі не суперечити словам чоловіка чи його батькам. Саме ця ідея передавалася з покоління в покоління і, таким чином вкорінившись глибоко в патріархальному суспільстві, перешкоджала змінам на користь жіночих прав та свобод. Всезмінилося з приходом Християнства, а також Західних вірувань та соціальних норм, які швидко почали ширитись територією Кореї. Одним із перших, хто приніс зміни до корейського суспільства, став письменник, політичний діяч та борець за незалежність Кореї – Ю Кільчун. Повернувшись на територію Кореї після навчання в Америці, він почав активно просувати Західні ідеї, серед яких також були й заклики до важливості навчання для жінок та розширення їх прав та свобод. У своїй роботі «Спостереження про подорожі на Захід» («서유견문») письменник називає жінок «коренем соціуму» і відверто пише про те, що якщо вони матимуть достатню освіту, то зможуть виконувати набагато вагомішу роль за ту, що відведена їм зараз [2, с. 230]. Згодом ця ідея почала дуже швидко поширюватися в масах і саме це поклато початок феномену «Нової Жінки» або ж «신여성». «Новою жінкою вважалася та жінка, що не боялася реформаторських ідей та викликів, здобувала освіту і ставала частиною інтелігентного суспільства, а не сиділа вдома, аби доглядати дітей та чоловіка. Цей феномен поширювався на освіту та культуру і ставав все більш публічним завдяки публікаціям в газетах та журналах, присвячених вагомим змінам у Кореї. Прикладом таких газет стали: «Незалежні новини» (독립신문), «Столична газета» (황성신문), «Імперські новини» (제국신문) тощо, публікації в яких почали відверто засуджувати застарілі поняття про ідеальну жінку та традиційну родинну модель, натомість вихваляючи типаж «Нової жінки», який був навіяний Західними ідеями. Таким чином цей феномен почав просуватися масами і впливати не тільки на публічне та соціальне життя жінок, а також і на приватне: зміни почали відбуватися й у сімейному житті, а традиційна модель сімейних відносин тепер поступалася новій, в котрій жінка стала більше, ніж просто служницею, господинею та матір'ю. Загалом, тепер «новою жінкою» вважалася будь-яка жінка, яка не боялася навіть незначних змін: та, що відправлялася вчитися за кордон, та, що продовжувала жити в Кореї і просто хотіла навчитися читати, і також та, яка просто змінювала

зачіску на більш нетрадиційну. Тобто, іншими словами, кожна жінка, яка хоч трохи суперечила патріархальним установкам, була частиною цього феномену, і саме тому за лічені роки кількість його послідовників значно зросла [5, с. 90]. Все більше і більше жінок почали отримувати освіту та ставали лікарками, вчительками та письменницями, і, що, мабуть, найголовніше, – об'єднувались у товариства, які просували у суспільстві рухи та ідеї, пов'язані з жіночими правами, з розлученнями та загалом соціальними змінами. У той же час тиск патріархального суспільства на жінок не спадав, і у багатьох газетах та публікаціях чоловіки продовжували принижувати та висміювати феномен «Нової жінки». Через нові реформи, новий стиль одягу та життя корейські жінки стали вважатися занадто екстравагантними, а основне значення цього феномену почало губитися серед постійних утисків та принижень. І, хоча авторки-жінки також публікували достатню кількість статей, у яких вони спростовували міфи, нав'язані чоловіками-письменниками та патріархальним суспільством загалом, стало зрозуміло, що, допоки усі реформи та рухи, впроваджені жінками, не набудуть підтримки з боку правлячого уряду, назвати їх вдалим буде неможливо [6, с. 22–23]. Тож, хоча зміни, які відбулися завдяки феномену «Нової жінки», й були реформаторськими, проте їх було недостатньо задля того, щоб зламати вічний тиск патріархату в Кореї. Однак, незважаючи на той факт, що феномен «Нової жінки» фактично не отримав достатньої підтримки від корейського уряду і не мав впливу на закони та права тогочасної Кореї, багатьом сферам культурного життя від приніс достатню кількість змін та діячів, що залишили після себе вагомий внесок в культурну та соціальну сфери корейського суспільства. Однією з таких діячок, як вже зазначалося раніше, стала письменниця Кім Вончжу, також відома як Кім Ірьоп. У 1920 році вона започаткувала журнал «Нова жінка» («신여자»), у якому почали публікуватися реформаторські статті про права та можливості жінок, освіту та покращення їх статусу в суспільстві, а також твори різноманітних авторок, які до цього не мали змоги видавати свої роботи в звичайних журналах. Його створення стало поштовхом для появи й інших журналів, спрямованих на підтримку жіночої статі, які згодом стали підґрунтям для поширення феміністичного руху в Кореї. Кожен твір Кім Вончжу був сповнений феміністичними ідеями та протистоянням патріархальному суспільству. Наприклад, у своєму творі «Смерть звичайної дівчини» («어느 소녀의 사») вона розповідає про батьків, які змушували свою дитину одружитися проти її волі і без кохання, та про сміливу дочку, яка обрала смерть замість нещасливого життя [11, с. 100]. Також не менш відомою її роботою є «Пробудження» («자각») 1926 року, що була написана у формі листів – доволі популярний на той час стиль написання серед жінок. У цій роботі за допомогою листів вона описує жінку, яка проживає тяжке та нещасливе життя та поступово приходиться до розуміння, що повинна навчитися жити самотійно, без чоловіка, та лише для себе. Отже, головною ідеєю цього твору є становлення особистості головної героїні та її усвідомлення власної самотійності [11, с. 67]. Загалом, абсолютно усі роботи Кім Вончжу мають між собою спільну ідею жіночої незалежності та свободи вибору не тільки в сімейному житті, а й в навчанні, роботі та в інших не менш важливих частинах життя. Саме вона почала просувати у маси думку про те, що жінкам настав час пробудитись і стати незалежними від патріархального суспільства. Також серед тогочасних авторок варто виділити не менш важливу особистість – Кім Мьонсу. Вона вважається однією з найперших корейських авторок, що дійсно були прийняті в суспільстві та чії публікації активно поширювалися по території країни, а також жінкою, яка розпочала абсолютно нову еру в корейській літературі. Оскільки її матір була кісен, Кім Мьонсу неодноразово засуджувалась суспільством, адже її вважали нижчою за статусом. Цей осуд досить швидко поширився газетами та журналами і став ще одним приводом для патріархальної ідеології

знецинити образ жінки в корейському суспільстві. [8, с. 35]. Деякі чоловіки-письменники навіть завуальовано використовували її образ у своїх роботах, таким чином висміюючи її діяльність в літературі. Постійний тиск на письменницю з боку соціуму призвели до того, що вона вирішила покинути Корею, а згодом захворіла на ментальні розлади і померла у лікарні. Однак, незважаючи на доволі трагічну долю, авторка все ж зробила свій величезний внесок у корейську літературу. Більшість її робіт сповнені феміністичного духу. Гарним прикладом є її короткий автобіографічний твір «Підозріла дівчина» («의문의 소녀»), в якому вона розповідає про важку жіночу долю головної героїні, матір'ю якої була кісен [10, с. 58]. Або ж її робота «Таншіль та Чжуйон» («탄실리와 주영이»), в якій вона піднімає теми жорстокого поводження японських окупантів з корейськими жінками, навіть зґвалтування, теми ментальних проблем у жінок, спричинені тиском з боку патріархату, та, звісно ж, теми жаги жінок до навчання та розвитку [10, с. 70]. Саме тому її вплив на корейську літературу і є вагомим, адже, незважаючи на критику зі сторони суспільства, життєві проблеми та негаразди, вона все одно продовжувала писати на важливі для тогочасної жіночої спільноти. Також відомою письменницею і активісткою, що боролася за права жінок була Кан Кьоне. Вона була однією із пізніх представниць феномену «Нової жінки» і її роботи були сповнені соціалістичним духом, який поширювався в Кореї у 1930-х роках. Тогочасні корейські жінки акцентували ще більшу увагу на важливості навчання і доводили це власним досвідом. Кан Кьоне була освіченою жінкою, яка не тільки в сім років самостійно вивчила хангиль та змогла закінчити школу з чудовими результатами, а також сама стала викладачкою. Також на її світогляд значно вплинула побачена на власні очі жорстокість японських окупантів до корейських борців за незалежність, що в подальшому лише зміцнило її патріотизм. Внаслідок цього, в її роботах почали з'являтися персонажі, які постраждали від окупації Японією, та ті, котрі продовжували нести національну ідею. Також серед її творів були ті, які описували життя бідних верств населення Кореї (наприклад: «채전» – «Овочевий сад», «축구전» – «Футбольна гра») та ті, які просували ідеї фемінізму в суспільстві (наприклад: «어머니와 딸» – «Мама та дочка»). Але найвідомішими її роботами і сьогодні залишаються «Людські проблеми» («인간문제») та «Сіль» («소금»). У творі «Людські проблеми» так само зображено різницю між прошарками суспільства та труднощі життя бідних людей, так само у ньому і згадуються підступні японські окупанти, однак він все ж значно відрізняється від попередніх творів Кан Кьоне, адже він є набагато складнішим по сприйняттю, має велику кількість сюжетних ліній та сповнений літературними елементами, які здатні зацікавити читача, як-от, наприклад, використання у творі легенди «원소 전설» [6, с. 37]. Твір «Сіль» більше зосереджений на долі жінки, що вимушена була покинути Корею і втекти до Маньчжурії, де їй довелося виживати власноруч. Він не тільки насичений символами та подвійними значеннями, а й також вкотре продемонстрував читачам позицію письменниці щодо сили духу і самостійності «Нової жінки» [6, с. 75]. Тож, хоча її твори відрізнялись від творчості письменниць раннього періоду розвитку феномену «Нової жінки» тим, що вони сповнені щирим патріотизмом та жалем до рідної країни та її народу, які страждали від японської окупації, і тим, як часто в їх сюжетах з'являються персонажі з бідних прошарків суспільства, однак в них все ще можна відстежити рису, характерну для робіт усіх тогочасних письменниць, – зображення важливості духовної та інтелектуальної освіти жінки та її вплив на суспільство загалом.

Висновки. Отже, можна сміливо назвати феномен «Нової жінки» передумовою розквіту феміністичного руху у Кореї та поштовхом до конкретизації та покращення ролі жінки в суспільстві. Адже саме завдяки цьому феномену жінки нарешті змогли отримати змогу навчатися й розвиватися, що породило становлення нової хвилі жінок-письменниць у корейській

літературі. Нові вірування та ідеї, нав'язані Заходом, допомогли жінкам зрозуміти, що їхнє життя не має обмежуватися хатньою роботою та материнством, а самі вони, навіть без родини та чоловіка, здатні досягати успіхів, навчатися чомусь новому та змінювати стереотипи соціуму про ідеальну жінку, в яких їм доводилося жити протягом останніх століть.

Література:

1. Болдескул Є. О. Модель традиційних родинних стосунків та їх об'єктивація в казках про дурнів, *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер. : Філологія*. 2019. № 43(2). С. 65–69.
2. Налімова А. О. Тенденції розвитку корейської літератури на сучасному етапі, *Літературознавчі студії*. 2013. № 39(2). С. 226–234.
3. Choi Hyaewol Gender and Mission Encounters in Korea: New Woman, Old Days. ASU. 2009. 306 p.
4. Jinsook Kim The Resurgence and Popularization of Feminism in South Korea: Key issues and Challenges for Contemporary Feminist Activism, *Korea Journal*. Vol. 61, № 4. 2021. P. 76–101.
5. Jiyoung Suh .The “New Woman” and the Topography of Modernity in Colonial Korea, *Korean Studies*. Vol. 37. 2013. P. 11–43.
6. Kuyng Ae Park. Women and social changes in South and North Korea: Marxist and Liberal Perspectives, *Women in International Development*. № 231. 2019. 37 p.
7. Lee Na-Young The Korean Women’s Movement of Japanese Military “Comfort Women”: Navigating between Nationalism and Feminism, *The Review of Korean Studies*. № 17(1). 2014. P. 7–92.
8. Moon Chung-hee Korean Literature and Gender, *Korean Literature Now*. № 40. 2018. P. 35–38.
9. 블러드시스터즈, 김 이듬, 대한민국. 문학동네. 2011. 240
10. 김지영, 조남주. 대한민국. 민음사. 2011. 192.

References:

1. Boldeskul, Ye. O. (2019). Model tradytsiinykh rodynnykh stosunkiv ta yikh obiektyvatsiia v kazkakh pro durniv [Model of traditional family relations and their objectification in tales about fools]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Serii: Filolohiia*, (43(2)), 65–69. [in Ukrainian].
2. Nalimova, A. O. (2013). Tendentsii rozvytku koreiskoi literatury na suchasnomu etapi [Trends in the development of Korean literature at the present stage]. *Literaturoznavchi studii*, (39(2)), 226–234. [in Ukrainian].
3. Choi Hyaewol. (2009) Gender and Mission Encounters in Korea: New Woman, Old Days. ASU. 2009. 306 p. [in English].
4. Jinsook Kim. (2021). The Resurgence and Popularization of Feminism in South Korea: Key issues and Challenges for Contemporary Feminist Activism, *Korea Journal*. Vol. 61, № 4. P. 76–101. [in English].
5. Jiyoung Suh (2013). The “New Woman” and the Topography of Modernity in Colonial Korea, *Korean Studies*. Vol. 37. P. 11–43. [in English].
6. Kuyng Ae Park. (2019). Women and social changes in South and North Korea: Marxist and Liberal Perspectives, *Women in International Development*. № 231. 37 p. [in English].
7. Lee Na-Young. (2014). The Korean Women’s Movement of Japanese Military “Comfort Women”: Navigating between Nationalism and Feminism, *The Review of Korean Studies*. № 17(1). P. 7–92. [in English].
8. Moon Chung-hee Korean Literature and Gender, *Korean Literature Now*. № 40. 2018. P. 35–38. [in English].
9. 블러드시스터즈, 김 이듬 (2011). 대한민국. 문학동네. [Blood Sisters, Kim I-deum, Korean American. Munhakhdongne]. 240 [in Korean].
10. 김지영, 조남주. (2011). 대한민국. 민음사. [Kim Ji-young and Cho Nam-ju. Republic of Korea. Minumsa]. 192. [in Korean].



Стаття поширюється
на умовах ліцензії відкритого доступу
(CC BY 4.0)

Дата першого надходження статті до видання: 22.11.2025
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 10.12.2025
Дата публікації (оприлюднення) статті: 17.03.2026